

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyň: **a) E. P a b) nezl. E. E.**, zast. svou matkou, žalobkyní a), obě zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem, se sídlem v Brně, Příkop 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Krajského soudu v Brně, ze dne 30. 11. 2004, č. j. 36 Az 774/2003 – 44,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelky“) včas podanou kasační stížností napadají shora označený rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta jejich žaloba proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 15. 7. 2003, č. j. OAM-1075/AŘ-2002, kterým byl zamítnut rozklad směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 25. 5. 2001, č. j. OAM-2949/VL-07-P19-2000. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovatelkám udělen azyl z důvodů nesplnění podmínek § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Zároveň bylo vysloveno, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Stěžovatelky současně s kasační stížností požádaly o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, pak stěžovatelky v obecné rovině namítaly porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), resp. § 12 zákona o azylu. Pokud jde o skutkové důvody odkazovaly na žádost o udělení azylu, protokol o pohovoru a ostatní spisový materiál. Požadovaly, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl krajský soud, obdobně jako žalovaný správní orgán, k závěru, že stěžovatelky zemi původu neopustily z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Krajský soud přisvědčil žalovanému správnímu orgánu v tom, že důvodem žádosti o azyl byla legalizace pobytu. Z hlediska takto uváděného důvodu žádosti o udělení azylu se krajský soud zcela ztotožnil s právním názorem a závěrem žalovaného správního orgánu, že tento důvod nelze podřadit pod důvody upravené § 12 zákona o azylu. Krajský soud uzavřel, že neshledal naplnění žádného žalobního bodu a žalobu proto jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podaly stěžovatelky kasační stížnost, kterou na výzvu soudu doplnily. Jako důvody kasační stížnosti uvedly důvody vymezené v § 103 odst. 1 pod písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Jmenovitě namítaly, obdobně jako v žalobě, porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu, a dále porušení § 12 a § 14 zákona o azylu. Doplnily, že se obávají návratu do vlasti, neboť mají strach z pronásledování domovskými orgány z důvodu svého pobytu v České republice, a proto, že požádaly o azyl. Stěžovatelky dále namítaly, že krajský soud nedostatečným způsobem zkoumal závěr žalovaného správního orgánu o neudělení azylu z humanitárních důvodů § 14 zákona o azylu; žalovaný správní orgán závěr o neudělení humanitárního azylu neodůvodnil, ale pouze konstatoval, že nebyly shledány důvody k udělení tohoto azylu. Na území České republiky již pobývají od roku 1997, dcera navštěvuje školu a obě zde mají silné sociální a rodinné zázemí. Stěžovatelky tak dovozují existenci skutečností vymezených v § 12 a § 14 zákona o azylu. Na základě výše uvedeného pak požadují, aby byl napadený rozsudek zrušen a vrácen Krajskému soudu v Brně k dalšímu řízení. V kasační stížnosti rovněž požádaly o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatelky jsou zastoupeny advokátem.

Napadené soudní rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelky uplatnily v kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince

k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumával napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelkami.

Stěžovatelky za důvod kasační stížnosti označily důvody vymezené v § 103 odst. 1 pod písm. b) a d).

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Takové vady Nejvyšší správní soud v posuzované věci nezjistil. V odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou jasně jmenovány důkazy, z nichž žalovaný čerpal svá skutková zjištění, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů. Skutkový stav tak byl žalovaným správním orgánem zjištěn objektivně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné; přitom nedošlo k porušení ustanovení správního řádu. Krajský soud měl pro svoje rozhodnutí dostatek důvodů a Nejvyšší správní soud stejně neshledal v řízení, které vydání napadeného rozsudku předcházelo jinou vadu řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se *azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka a) podala dne 22. 11. 2000, i jménem nezl. stěžovatelky b), návrh na zahájení řízení o udělení azylu, ve kterém k důvodům žádosti o azyl uvedla, že v Mongolsku nikoho nemají, sestra žije v České republice, chtěly by žít a pracovat v České republice. Stejně tak z protokolu o pohovoru k důvodům žádosti o azyl ze dne 10. 1. 2001 vyplynulo, že důvodem žádosti o azyl v České republice je ta skutečnost, že stěžovatelky v Mongolsku nemají žádné příbuzné, v České republice žije sestra stěžovatelky, a tak se stěžovatelka a) rozhodla odejít i s dcerou do České republiky. Poprvé byla v České republice v roce 1995 na pozvání sestry, Mongolsko opustila v roce 1997. Od roku 1997 do roku 1999 pracovala ve Znojmě. Když si v roce 1999 chtěla prodloužit vízum, bylo zjištěno, že předložený výpis z rejstříku trestů, který stěžovatelce poslali z Mongolska, byl falešný. Udělili jí zákaz pobytu a protože chtěla v České republice pobývat legálně, požádala v roce 2000 o udělení azylu. V Mongolsku měla těžké životní podmínky, protože byla sama, v České republice měla sestru. Jiné potíže v zemi původu neměla. Pro případ návratu do země původu stěžovatelka a) uvedla, že neví co by ji čekalo, nemá tam žádné zázemí. Na závěr protokolu pak stěžovatelka a) podepsala, že byla seznámena s obsahem protokolu (vedeného za přítomnosti tlumočnicka), souhlasí s ním a nežádá doplnění ani změny. Stěžovatelka a) byla rovněž seznámena s informacemi a dokumenty, které měl správní orgán k dispozici při posuzování situace v zemi původu; tyto nijak ani na výzvu nedoplnila.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatelek, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o tom, že stěžovatelky v žádosti neuvedly skutečnosti svědčící o tom, že by mohly být vystaveny pronásledování z důvodů uvedených zákonem o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení. Odhlédnout nelze ani od skutečnosti, že stěžovatelky pobývaly na území České republiky nelegálně, resp. o azyl požádaly až po udělení správního vyhoštění, což svědčí o snaze o legalizaci pobytu. Ostatně i podle judikatury Nejvyššího správního soudu *„Žádost o azyl podaná nikoliv bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl žadatel zadržen policií a bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, svědčí o účelovosti takovéto žádosti.“* - viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005, sp. zn. 4 Azs 395/2004. Proto Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovatelkám v uváděných námitkách a považuje je za účelové.

Při přezkoumání rozhodnutí Nejvyšší správní soud nezjistil ani to, že by došlo k porušení označených ustanovení správního řádu. Proto rovněž v námitkách vážících se k označenému důvodu kasační stížnosti - stěžovatelky namítaly porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu, resp. § 12 zákona o azylu - Nejvyšší správní soud stěžovatelkám s odkazem na výše uvedené nepřisvědčil.

Stejně tak nelze přisvědčit stěžovatelkám v námitce stran obav z návratu do vlasti, z důvodu svého pobytu v České republice a žádosti o azyl. Z dokumentů, ze kterých vycházel žalovaný správní orgán takové skutečnosti nevyplývají.

Pokud jde o hodnocení předpokladů pro udělení humanitárního azylu Nejvyšší správní soud především uvádí, že udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda v daném případě byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoli, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), resp. z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. Tomu ostatně dlouhodoběji koresponduje i konstantní

soudní judikatura. Podle dřívější judikatury se *rozhodování o tom, zda bude udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, děje ve volné úvaze správního orgánu*; podle této judikatury se ani nejedná o „právo“, na němž by mohl být někdo zkrácen – viz např. na rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 A 771/2000 či usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02. Rovněž tak ze stávající konstantní judikatury vyplývá, že správní soudy mohou přezkoumávat rozhodnutí správních orgánů vydané v návaznosti na ustanovení § 14 zákona o azylu pouze omezeně, a to z hlediska mezí správního uvážení, popř. z hlediska jeho případného zneužití. K tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, kde bylo uvedeno: „*Na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).*“

Nejvyššímu správnímu soudu tak nepřísluší posuzovat, zda v souzené věci došlo k naplnění důvodů hodných zvláštního zřetele, nýbrž přísluší mu pouze zhodnotit, zda krajský soud napadané rozhodnutí žalovaného řádně přezkoumal. A tady Nejvyšší správní soud, obdobně jako soud krajský, shledal, že žalovaný správní orgán se situací stěžovatelky dostatečně zabýval, překročení mezí správního uvážení ani libovůli v rozhodnutí žalovaného však nezjistil.

V návaznosti na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že s ohledem na výše namítané skutečnosti nebyl dán žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., pro které by bylo třeba napadené rozhodnutí Krajského soudu v Brně zrušit.

Za této situace Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s, ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelky neměly v řízení úspěch, žalovaný, který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. února 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu